

Beoordelingsrapport *BOLA*

Naam schip:	Bola
Type schip:	Folkboat
Ontwerper:	Scand. Commissie
Ontwerpjaar:	1941
Bouwer:	onbekend
Bouwjaar:	1964
Lengte over dek:	7,64 m.
Lengte c.w.l.:	Ca. 6,10 m.
Breedte:	2,20 m.
Diepgang:	Ca. 1,25 m.
Displacement:	Ca. 2,7 ton
Ballast:	Ca. 1030 kg.
Type romp:	S-spant
Bouwwijze romp:	Karveel; mahonie op eiken
Bouwwijze dek:	Onbekend; waarschijnlijk multiplex
Bouwwijze opbouw:	hout
Tuigvorm:	2/3 ^e torensloep
Rondhouten:	hout
Zeiloppervlak:	Ca. 25 m ²

Beschrijving

Het gaat hier om een Folkboat, maar niet de scandinavische wedstrijdversie, maar een afgeleide toerversie.

We zie op de foto's een karveel gebouwde romp met een lager vrijboord dan de scandinavische eenheidsklasse heeft, en een lange opbouw tot flink voorbij de mast reikend, waarvan het achterste deel een verhoogd 'doghouse' heeft.

Het zeilteken laat 'FB' zien; het zeilnummer 402.

De foto's laten de boot onder een engelse vlag zeilend zien en het 'FB'-zeilteken (in plaats van 'F' voor de Folkboat-klasse) houdt in dat ze in Engeland als British-Folkboat-klasse heeft gezeild. Na de oorlog was er in Engeland een grote vraag naar betaalbare zeewaardige scheepjes. Dit bracht de Lloyds Surveyor Jim Saunders er in 1949 toe om aan de scandinavische SSA een vergunning te vragen voor de constructie van de Folkboat in karveelbouw, welke in Engeland nu eenmaal de gebruikelijke bouwwijze was. De SSA was er echter op gebrand dat de klasse een absolute eenheidsklasse bleef, en wilde de vergunning wel afgeven, maar onder voorwaarde dat er als een aparte britse klasse mee gezeild zou worden, met als zeilteken 'FB' (zowel een afkorting voor FolkBoat als Folkboat British). In Engeland kwam er echter geen effectieve klassestructuur tot stand, en elke britse werf bouwde de boot hoe het hen uit kwam. Doorgaans hield dit in dat men op allerlei wijze vooral de accommodatie trachtte te verbeteren, door in ieder geval de opbouw tot vóór de mast te verlengen, en vaak ook achter de opbouw van een hondehok te voorzien.

De boot werd zwaarder gebouwd dan het scandinavische bouwbestek, met tevens zwaarder uitgevoerde spanten, die ook nog eens dichter op elkaar stonden. Ook de kuip werd in de meeste gevallen zelflozend uitgevoerd. Ook werd menige engelse Folkboat bij de bouw al uitgerust met een lichte benzine-binnenboordmotor, waarbij in de meeste gevallen een in het voorschip aangebrachte watertank de trim weer herstelde.

Het tuig werd eveneens verstevigd: de enkele scandinavische zijstagen werden vervangen door hoofdstagen over spreiders, aangevuld met onderwanten. Vaak werd het oorspronkelijke 2/3^e tuig eveneens vervangen door een wat groter 3/4^e tuig; benodigd om het toegenomen totaalgewicht te compenseren. Het zal duidelijk zijn dat al deze modificaties een groot effect hadden op de gewichtsverdeling en de balans van de boot, en de puurheid van het oorspronkelijke scandinavische ontwerp er wellicht ook wat onder leed, maar we moeten daar wel bij bedenken dat deze britse werven ten doel hadden een

oceanwaardig schip te leveren, en geen inshore-racer. Voor het snelheidsvergelijk is het verschil in het huidige "Portsmouth-Yardstick"-nummer tussen de scandinavische en de britse Folkboat interessant: de scandinavische Folkboat vaart vandaag de dag met een Yardstick-nummer van 115, en een britse Folkboat met een Yardstick-nummer van 124.

De bekendste britse Folkboat-bouwers waren: Chippendale Boats te Warash; Roy Dann te Looe; Husband brothers te Marchwood (bij Southampton); Harry Feltham te Portsmouth; R&H Hamper te Fareham; Itchenor Yacht Yard; Medina Yachts te Cowes; Parnhams te Emsworth; John Perry te Cosham; White & Rustin te Brightlingsea, en Woodnutts, Isle of Wight. Alleen al deze opsomming van britse Folkboat-bouwers laat zien wat een succes dit ontwerp in Groot-Brittannië geweest moet zijn!

De beoordeling

Als gezegd gaat het hier om een aangepast ontwerp van de scandinavische Folkboat; waarschijnlijk gebouwd in England. We moeten hierbij echter niet vergeten dat ook achter het voormalige ijzeren-gordijn toerversies van Folkboten gebouwd zijn; met name in Polen en Oost-Duitsland. Met name de boten uit Oost-Duitsland uit die tijd laten een opbouw-vorm zien die merkwaardig veel op die van de 'Bola' lijkt; zowel qua maatvoering als vorm en plaats van de ruiten. Echter: voor zover bekend werden de boten uit het oostblok altijd in overnaadse bouwwijze uitgevoerd, zodat we verwachten dat de 'Bola' toch in Engeland tot stand is gekomen.

Het zal duidelijk zijn dat de Toelatingscommissie geen enkel probleem met de aanmelding van de 'Bola' heeft; integendeel zelfs; het gaat hier om een uiterst interessant schip dat een heel duidelijke plek in de naoorlogse geschiedenis van zeegaande jachten weergeeft. De "Bola" wordt ingedeeld in de classic-historical klasse.

Wij heten de heer Arjan Megens met zijn "*Bola*" dan ook van harte welkom binnen onze vereniging en ontmoeten U graag bij onze zeilevenementen en de verschillende winteractiviteiten.

Namens de toelatingscommissie,

Govert Munter, Dick ten Cate, Maarten Lampe en Gert van Soest.

Heemskerk 17-04-2014

